

Reacties op internetconsultatie

Wijzigingsbesluit financiële bepalingen bodemsanering

Openbare internetconsultatie van 11 februari tot en met 10 maart 2016

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het ontwerp wijzigingsbesluit, waarmee het Besluit financiële bepalingen bodemsanering (Bfbb) wordt gewijzigd, opengesteld voor openbare internetconsultatie. Het doel van de wijziging van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering is dat de subsidie als instrument een goede bijdrage kan blijven leveren om de (vrijwillige) bodemsaneringen van bedrijfsterreinen en de meest risicovolle vervuilingen aan te pakken.

Bij inwerkingtreden van de Omgevingswet, zal naar verwachting het Bfbb overgaan (van Wet bodembescherming naar de Kaderwet subsidies IenM).

Dit verslag bevat een weergave op hoofdlijnen van de ontvangen reacties op de internetconsultatie. Na verwerking van de opmerkingen in deze internetconsultatie moet de Ministerraad instemmen met publicatie van de uitkomsten van de internetconsultatie en verzending naar de Tweede Kamer. Het ontwerp wijzigingsbesluit wordt conform artikel 24a Comptabiliteitswet 2001 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal overgelegd. Daarna gaat het ontwerp wijzigingsbesluit voor advisering naar de Raad van State. De publicatie met de uitkomsten van de internetconsultatie en tot welke aanpassingen deze in het ontwerp wijzigingsbesluit hebben geleid, zal naar verwachting in het najaar van 2016 via dit medium plaatsvinden. Na advisering door de Raad van State wordt een nader rapport opgesteld waarna het wijzigingsbesluit kan worden bekrachtigd en gepubliceerd.

De internetconsultatie

Er zijn 11 reacties binnengekomen, waarvan 9 openbaar. De reacties zijn onder te verdelen in vier decentrale overheden (w.o. de gemeente Zwolle, IPO en VNG), vier bedrijven (Tauw, Datalinq, Afvalzorg Bodemservice BV en Geofoxx) en drie branche-organisaties (w.o. FME en BOVAG). Een gemeente heeft in haar reactie om uitstel gevraagd.

Algemeen

Enkele participanten spreken zich in algemene zin positief uit over het ontwerp wijzigingsbesluit. Het betreft dan de wijzigingen met betrekking tot gebiedsgericht grondwaterbeheer en het beter aansluiten op de uitvoeringspraktijk.

Een aantal participanten heeft uitgebreide artikelsgewijs reacties ingediend. Aan de belangrijkste punten hiervan zal worden gerefereerd.

Afwikkeling van subsidies bij saneringen die nog voortduren na 1 januari 2030

Er worden verschillende vragen gesteld over saneringen die voortduren na 2030.

Een participant geeft aan in artikel 21a de relatie tussen het 1e en het 3e lid (langlopende saneringen en deelsaneringen) niet te zien. In het derde lid wordt volgens deze participant gesuggereerd dat men bij alle deelsaneringen alleen subsidie in fasen kan krijgen als men uiterlijk eind 2029 nog niet klaar is.

Meerdere participanten refereren aan het gegeven dat tussen de vijf à tien bedrijven voor 1 januari 2016 met het Bevoegd Gezag concrete afspraken hebben gemaakt over de saneringsaanpak. In de toelichting op het ontwerpbesluit is namelijk aangegeven dat indien deze saneringen zich uitstrekken tot na 1 januari 2030, het ministerie van IenM met deze bedrijven op individuele basis in gesprek wil gaan over de wijze waarop zal worden aangesloten bij genoemde datum voor subsidievaststelling. De participanten stellen dat de in artikel 4.3 lid b van het Convenant Bodem en Bedrijfsleven 2015 gemaakte afspraak, dat bedrijven die hun aanspraken op een financiële bijdrage van de overheid op basis van het Besluit en de Regeling ontlenen aan met het bevoegd gezag voor januari 2016 gemaakte concrete afspraken, bijvoorbeeld via een raamsaneringsplan, ongewijzigd van kracht dienen te blijven, ook indien saneren en beheren plaatsvindt na 31 december 2029.

Daarbij rijst ook de vraag bij een participant wat de criteria zijn voor de vaststelling van de subsidie na 2030. Een participant vraagt wat de criteria zijn voor ambtshalve vaststelling van de subsidie na 1 januari 2030.

Uitwerking artikel 17 en gevoeliger gebruik

Verschillende participanten plaatsen opmerkingen over het voorgestelde zevende lid van artikel 17. Het blijkt dat er verschillende inzichten bestaan over de uitvoering van het huidige artikel 16 en het voorgestelde artikel 17, lid 7.

Een participant wil graag bij art. 17, lid 7, in de toelichting opnemen dat de meerkosten voor sanering tot een meer gevoelig gebruik, als regel zeer beperkt zullen zijn. Een andere participant wil weten hoe onderscheid wordt gemaakt tussen subsidiabele saneringskosten uitgaande van de saneringsdoelstelling voor een functie bedrijventerrein en niet subsidiabele kosten voor sanering tot een doelstelling voor woningbouw, en wanneer de over een afkoopsom berekende subsidieaanvraag daadwerkelijk wordt uitgekeerd. Ook wordt gevraagd wat de randvoorwaarden zijn voor uitkering van subsidie.

Een participant stelt dat het voorgestelde artikel 17, lid 7 in de praktijk tot problemen kan leiden. Waar in de huidige saneringspraktijk het saneren tot een gevoeliger gebruiksniveau dan bedrijfsterrein (zoals woonbestemming) subsidiabel is, lijkt dit volgens de formulering van het nieuwe artikel 17, lid 7 niet langer mogelijk.

Een participant stelt vragen over de toelichting van art. 17 lid 7. Deze wijziging brengt geen verandering in het materiële resultaat van het voormalige artikel 16. Deze participant stelt dan ook voor om in de toelichting duidelijker te maken dat, voor die locaties waar sprake is van een sanering van een deel van het terrein en waarbij het overduidelijk niet louter gaat om het opwaarderen van het terrein met het oog op een (verwachte) bestemmingswijziging, het nieuwe artikel 17, lid 7, niet mag leiden tot een materieel ander resultaat dan de huidige saneringspraktijk.

Een participant geeft daarentegen aan dat de aangepaste tekst in artikel 17 een veel betere en eenduidige geeft invulling in plaats van de afgeleide variant via het voormalige artikel 16. Deze participant ziet een verbetering en verduidelijking, onder meer met betrekking tot toekomstige woonbestemming.

Overige onderwerpen

Subsidieverlening

Een aantal vragen gaan worden gesteld over de subsidieverlening.

Een participant vraagt zich af hoe moet worden omgegaan met subsidies die zijn verleend op grond van de provinciale verordening (voorloper van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering 2005). Deze participant brengt naar voren dat de wijzigingen, waaronder einddatum van de subsidieregeling hierop niet van toepassing.

Een participant geeft aan dat de mogelijkheid wordt gemist om (het recht op) subsidie over te dragen bij overdracht van een terrein aan een volgende industriële eigenaar of een projectontwikkelaar, zonder het nemen van een beschikking op een saneringsplan en aanvraag van de subsidie. Dit zou volgens de participant een daadwerkelijke impuls kunnen geven aan bodemsanering op (voormalige) bedrijfsterreinen.

Verder zou deze participant graag zien dat de drempel voor aanvraag van subsidie verder wordt verlaagd. Met name het vastleggen van de maximale subsidie op basis van een gedetailleerde saneringsraming vooraf, is niet altijd praktisch. Dit geldt in het bijzonder bij het aangaan van geïntegreerde contracten, maar ook wanneer zich tijdens de sanering onvoorziene omstandigheden voordoen.

Een participant is van mening dat artikel 30 van het Bfbb moet worden aangepast, omdat het nieuw in te voegen artikel 23a zonder aanpassing van de definitie van "coördinerend rechtspersoon" in artikel 30 van het Besluit, leidt tot een onnodige beperking van de mededinging en oneigenlijke bevoordeling van de thans onder deze definitie vallende rechtsperso(n)en enerzijds. Een voorstel hiertoe wordt gedaan door deze participant.

Eenvoudige procedure

Een participant merkt op dat de huidige systematiek van subsidieverlening voor MKB-bedrijven gepaard gaat met grote administratieve lasten (deze verhouden zich vaak niet tot bijvoorbeeld de BUS-melding of het saneringsplan op basis waarvan wordt gesaneerd). Het percentage onvoorzien waar nu mee gerekend wordt, is vaak ontoereikend. Dit stimuleert niet tot een grondige aanpak van onvoorziene verontreinigingen. Deze participant pleit voor een 'light versie' voor het MKB, zodat ook zij daadwerkelijk gestimuleerd worden om te gaan saneren. Hierbij wordt ook gedacht aan de kleine familiebedrijven waar het pensioen vastzit in een onverkoopbaar verontreinigd bedrijfsterrein. Niet in alle provincies zijn er vangnetten voor dergelijke situaties. Een goede afronding van stagnerende (grondwater)saneringen zou hier ook bij zijn gebaat. Bij stagnatie is vaak het totale vooraf toegekende subsidiebedrag al gebruikt, aanvullende subsidie voor een goede afronding stimuleert volgens deze participant die goede afronding.

Toepassing Bedrijvenregeling

Een participant stelt voor om het gebruik van de bedrijvenregeling te stimuleren, om bij de aanvraag subsidieverlening alleen nog het subsidiepercentage vast te stellen en het subsidiebedrag na afloop vast te stellen op basis van alle subsidiabele uitgaven, behorend bij de door het bevoegd gezag goedgekeurde saneringswerkzaamheden. Deze participant zou graag zien dat alsnog aanmelden voor de bedrijvenregeling mogelijk wordt gemaakt, mede vanwege de nadruk die in het verleden lag op spoed, en het uitsluiten van subsidie voor sanering van locaties die tot woningbouw worden herontwikkeld. Veel bedrijven in stedelijke omgeving hebben zich om deze reden niet aangemeld.

Een participant stelt dat op verschillende punten onduidelijk blijft op welke wijze de Bedrijvenregeling in de praktijk uitgewerkt zal worden. Hierdoor blijft onduidelijk wat er precies verandert in het uitvoeringsproces ten opzichte van de huidige situatie en wat er van subsidieaanvrager en -toetsers verwacht wordt. Zij achten verduidelijking van de uitvoering van de nieuwe regelgeving belangrijk voor de praktische samenwerking tussen overheden en bedrijfsleven in de komende jaren.

Relatie met Omgevingswet/overgangsrecht Wbb/Kaderwet subsidies IenM

Een belangrijk aandachtspunt volgens een participant vormt de wijze waarop het voorliggende Besluit wordt verwerkt in de Omgevingswet, de relatie met het overgangsrecht Wbb en de Kaderwet subsidies IenM.

Met de komst van de Omgevingswet (Aanvullingswet bodem) verdwijnt volgens een participant het instrument beschikking Ernst en Spoed. Deze participant vraagt zich af hoe hier in de toekomst mee wordt om gegaan.

Naar de mening van een participant is de communicatie over de wijziging van het besluit richting bedrijfsleven primair een taak van het Rijk en de koepelorganisaties binnen het bedrijfsleven.

Duurzame sanering

Duurzame saneringstechnieken zouden volgens een participant verder gestimuleerd kunnen worden middels een extra subsidie.

Financiële zekerheidsstelling

Een participant is van mening dat het aanvragen van een voorschot nu ook mogelijk is, daarbij moet financiële zekerheidsstelling worden afgegeven voor het resterende saneringsdeel. Dit is een flinke belemmering voor het überhaupt aanvragen van een voorschot. Deze participant stelt voor om bij voorkeur zekerheidsstelling te laten vervallen (er is immers een beschikking met handhavinginstrumenten). Als alternatief stelt deze participant voor het afgeven van een zekerheidsstelling voor het resterende subsidiebedrag, in genoemd voorbeeld 100K.

Regeling financiële bepalingen bodemsanering 2005

De regeling wordt op een later moment aangepast. Een participant stelt vragen of artikel 9 van deze regeling ook wordt aangepast of dat alleen de omschrijving van subsidiabele kosten zoals opgenomen in bijlage 7 wordt aangepast. Deze participant stelt eveneens vragen over de invulling en uitvoering van het begrip subsidiabele kosten .